

DOKUMENTUMOK

Badál Ede

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI REGESZTÁK A KIRÁLYI HATÁROZATOKBÓL ÉS RENDELETEKBŐL IX.

1275. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1688. jun. 25.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak véleményes javaslatával végett Peter Strudel festőművész olasz nyelvű felségfolyamodványát - aláírása "Pietro Strudl Pitore" -, amelyben Buda és Pest városok szeszárusítási jogának bérletét kéri, háza és földje is lévén ott, egyben pedig - miután az uralkodó megbízásából néhány művet készített - a "pittore di Camera" címet.

1276. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1688. jul. 5.

Az uralkodó elrendeli, hogy az adminisztráció a Budára kiküldött császári főmérnök, Nicolaus de la Vigne napidijai címén 900 Ft átalányösszeget fizessen ki.

1277. Bécs, 1688. szept. 10.

Utasítja a kamarát, hogy a szabad királyi városokból minél több lakatos-, ács-, üveges- és kőművesmestert gyűjtsön össze előbb a budai vár szemléjére, majd innen Eszék, Illok, Titel és Pétervárad erődeinek helyreállítására.

1278. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1688. nov. 6.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak jelentéstétel végett Venerio Ceresola császári építőmester - Kays. Baumeister - beadványát, amelyben ez a budavári erődök és házak helyreállítására az örökös tartományokból is még 1687-ben Budára küldött kőműveseknek, ácsoknak és kőfaragóknak a sajátjából előlegezett 373 Ft bér megtérítését, fizetésének a budai harmincadhivatalnál leendő utalványozását, esztergomi és érsekújvári kiszállításairól megfelelő napidij és mestergaras kifizetését s végül - minthogy a császári építőmestereknek természetbeni lakás jár, ő pedig sajátjából épített házában lakik - megfelelő évi lakáspénz megállapítását kéri.

A jelentést sűrgeti: 1689. jan. 26.

1279. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1688. dec. 22.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a budai un. Vizikapu helyreállításáról mielőbb gondoskodjék.

1280. Bécs, 1688. dec. 26.

Utasítja a kassai kamarai adminisztrációt, hogy a Kassa város állandó mérnökévé

kinevezett Emanuel Sutter "Ingenieur" havi 50 Ft fizetésének 1687. jun. 27-től, a kinevezés napjától kezdődő rendszeres folyósításáról gondoskodják.

Ben. Mand., 1688. dec., N° 105.

1281. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1689. márc. 31.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy gróf Christian André Jörger munkácsi várparancsnoknak a két budai háza újjáépítésére fordított 191 Ft 57 Kr-t térítse meg.

1282. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1689. ápr. 30.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak másolatban báró Frankenberg ezredes, budavári helyőrségparancsnok jelentését, amely szerint a vár bástyája "unweith der grössen Jesuiten Kirchen, gleich neben den ausfall gegen den Wasserthor" mintegy két ölnyi szélességben beomlott, s a közeljövőben további, mintegy hatszor akkora, erősen megrongált, megsüllyedt és repedésekkel teli falrész leomlása várható, és utasítja az adminisztrációt, hogy a falakat építész szakértővel vizsgálta felül, a helyreállításhoz hozzávetőleges költségvetést terjesszen fel, de a helyreállítási munkálatokat kellő takarékosággal a végleges rendelkezés bevárása nélkül is haladéktalanul kezdje meg.

1283. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1689. máj. 18.

Az udvari kamara jelentést kér az adminisztrációtól a Johann Virgilius Lintner "Kunst-Brunnen-Meister" által épített budavári vízvezeték eddigi költségeiről s az építkezés előrehaladásáról.

1284. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1689. jun. 6.

Az udvari kamara értesíti az adminisztrációt, hogy a közeli napokban az ujonnan alkalmazott Dier építész - "Wasserbau-Meister und Ingenieur" - leküldi Budára a Dunáról a várba vezető s épülfélben levő vizmű felülvizsgálatára.

1285. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1689. aug. 15.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a múlt év tavaszán beomlott bástya és a villámcsapástól megrongált rondella felülvizsgálatára, valamint a helyreállításhoz szükséges tervrajzok elkészítésére Budára küldött Leandro Anguissola császári mérnök napidijait utalványozza.

1286. Bécs, 1689, okt. 10.

Mínthogy a magyar kamara Lucas Schika pozsonyi építész évi fizetésének folyósítását azon a címen tagadta meg, hogy nevezett 600 Ft fizetésén felül további 624 Ft-ot vett fel, holott más oldalról fennálló 1150 Ft követelésére hivatkozik, az udvari kamara utasítja a magyar kamarát, hogy Schicha évi fizetését rendszeresen folyósítsa, s fennálló követelése ügyében a már korábban kért jelentést mielőbb terjessze fel.

1287. Augsburg, 1689. nov. 8.

Utasítja a kamarát, hogy a pozsonyi irgalmas rendieknek 150 Ft segílyt folyósítson "ad reaedificandum per rebelles combustum Monasterium".

1288. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1690. jan. 5.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak másolatban Dietz "Kays. Wasser Baumeister"-hez intézett rendeletét, amelyben utasítja, hogy a budavári vízmű Virgilius Lindter "Wasserkünstler" halálával félbemaradt építését vizsgálja felül, s a befejezéshez legszükségesebb költségekről tegyen jelentést. Elrendeli egyben, hogy az adminisztráció Dietz munkáját - aki a császártól rendes fizetést húz, s így teljesen egyre megy, hogy Bécsben dolgozik-e avagy Budán, s legfeljebb utiköltség illeti meg -, pontosan ellenőrizze.

1289. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1690. ápr. 29.

Az udvari kamara részletes kimutatást kér az adminisztrációtól a budavári vízmű építésének Lindtner haláláig terjedő költségeiről.

1290. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1690. aug. 18.

Az udvari kamara hátrattal megküldi Leandro Anguissuola hadimérnök-százados - "Hauptmann und unter Ingenieur in Wien" - szakszertű és részletes jelentését a beomlott budavári bástyák és falak állapotáról, amelyben egyben rámutat az egész erődítési rendszer hibáira is. "Die Mauren zu schwach, und an vielen Orthen den Einfall gebrohet - írja - weil Sie alt, ohne Scarpa, und ganz perpendiculariter aufgebaut seind, auch noch darzu ganz ohne Vernunft, die Erde bei dem Grund der besagten Mauren hinweg genommen worden, wie dan bald nach meiner Abreise ... bei dem Wiener Thor die Maur der Cortinen ... 6 Klafter in der Lange umgefallen ware." Közli Anguissuola a helyreállításra vonatkozó javaslatait is, amelyek alapján az udvari kamara elrendeli, hogy az adminisztráció az újjáépítésről legkésőbb a jövő év tavaszáig gondoskodjék.

A tervrajz, amelyre a jelentés tételenként hivatkozik, a rendelet mellől hiányzik.

1291. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1690. okt. 8.

Az udvari kamara értesíti az adminisztrációt, hogy a budavári erődítési munkálatokra 20000 Ft-ot, az eszékiekre pedig a korábbi 6000 Ft-on felül további 10000 Ft-ot utalványozott.

1292. Bécs, 1691. febr. 12.

Az udvari kamara elrendeli, hogy a budai vár erődítéséhez szükséges 6000 db palisad-fárról a kamara mielőbb gondoskodjék.

1293. Bécs, 1691. febr. 13.

Utasítja a kamarát, hogy az egri vár és a székesfehérvári erőd helyreállítására 1500-1500 Ft-ot folyósítson.

1294. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1691. febr. 21.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak Johann Adam Diez "Kays. Wasserbaumeister" részletes jelentését a Virgilius Lindtner "Wasserkünstler" halálával félbemaradt budavári-dunai vízvezeték állapotáról, amelyhez mind a Duna-parti épület, mind a várbeli viztorony már elkészült, valamint a várba felvezető csatorna boltozása is 34 ölnyi hosszúságban, s a mű teljes befejezéséhez - amelyet Diez a Lindtner-féle elgondolás szerint nem is vállalna, csak saját

tervei és módszere alapján - még szükséges ólomcsövek, viznyomó szerkezet, kovács- és lakatosmunkákra vonatkozólag 5400 Ft-os költség-előirányzatot terjeszt be. Egyben felhívja a figyelmet a sváb-hegyi forrásokra, amelyeknek vize facsöveken viszonylag nem nagy költséggel volna a várba felvezethető.

Diez tervezetével kapcsolatban az udvari kamara az adminisztrációtól is részletes és pontos jelentést kér.

1295. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1691. márc 10.

Az udvari kamara értesíti az adminisztrációt, hogy a budavári erődítési munkálatok folytatására a hadipénztárból újabb 10000 Ft-ot utalványozott, egyben utasítja, hogy a primás által Esztergom és Érsekújvár átengedése fejében a budavári építkezésekhez ígért s két részletben esedékes 20000 Ft hozzájárulás terhére megfelelő előlegek folyósításáról gondoskodjék.

1296. Bécs, 1691. ápr. 27.

Elrendeli, hogy a Széchenyi György esztergomi érsek által az ujbári (Érsekújvár) vár helyreállítására letétbe helyezett 10000 Ft-ot a kamara a mondott célra fizesse ki.

1297. Bécs, 1691. máj. 12.

Az udvari kamara elrendeli, hogy az esztergomi érsek által az ujbári (Érsekújvár) vár helyreállítására letétbe helyezett 10000 Ft-ot a budai vár helyreállítására fordítsák, egyszersmind kérje fel a kamara az érseket, hogy a kilátásba helyezett 20000 Ft-ot mielőbb fizesse ki, amely összegnek fele az ujbári, fele pedig a budai vár helyreállítására lesz fordítandó.

1298. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1691. máj. 26.

Az udvari kamara a budavári erődítési munkálatok terén elkövetett hibák kivizsgálására és megfelelő helyszíni tanácsadónak leküldi az adminisztrációhoz Lampion császári hadimérnök-századost.

1299. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1691. máj. 29.

Az udvari kamara a budavári erődítési munkálatokra külön kiküldött utján 15000 Ft-ot küld, amelyhez még a primás által felajánlott 10000 Ft járul, az eszéki erődítési munkák mielőbbi befejezéséhez pedig további 20000 Ft-ot megfelelő továbbítás végett.

1300. Bécs, 1691. jul. 11.

Joannes Achanauer pozsonyi ágyuöntő elődjének műhelyét és felszerelését kéri, amely a kamara tulajdonát képezi, ezért az udvari kamara e kérdésben véleményes javaslatot vár.

1301. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1691. okt. 5.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy Esterházy Pál nádor budavári palotáját a beszállásolás alól mentesítse.

1302. Bécs, 1692. jan. 12.

Értesíti a szepesi kamarai adminisztrációt, hogy Ocsovay (Oczovay) Dánielt évi 300 Ft fizetéssel a nagybányai pénzverőház éremvénnök-adjunktusává - pro adjuncto

sculptore - s egyszersmind az ottani bányaművek felügyelőjévé - Überreiter - nevezte ki, s utasítja, hogy ily értelemben tegye meg a szükséges intézkedéseket.
Ben. Mand., 1692. jan., N . 2.

1303. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. jan. 22.

Az udvari kamara hátrattal megküldi véleményezésre a budai karmeliták beadványát, amelyben ezek templomuk és kolostoruk felépítéséhez a budai vár területén már korábban kijelölt, de építkezésre nem alkalmas telkek helyett - előbb arra a telekre gondoltak, ahol a hagyomány és a szóbeszéd szerint egykori templomuk és kolostoruk emelkedett, jelenleg azonban a császári élelmezési raktár áll ott, majd pedig a Bécsi kapu közelében a ferencesekkel egy utcában kaptak volna az erődtések kibővítése miatt ugyancsak alkalmatlan területet - a Vizikapu közelében levő, erősen romokban heverő templom s mellette elterülő telkek és az un. Basa-ház átengedését kéri.

1304. Bécs, 1692. ápr. 29.

Az udvari kamara értesíti a szepesi kamarai adminisztrációt, hogy a nagybányai éremverő-adjunktussá kinevezett Ocsovay Dánielnek a leutazásához kért utiköltség nem engedélyezhető, mivel a kinevezési rendelet értelmében évi 300 Ft fizetése 1692. január 12-től, a kinevezés napjától kezdődően folyósítandó.

Ben. Mand., 1692. ápr., N°. 28.

1305. Bécs, 1692. ápr. 30.

Az udvari kamara a budai és eszéki erődtésekhez szükséges épületfa szállításáról rendelkezik.

1306. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. jun. 2.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a pestis elmúltával Buda és Pest városában emelendő Szentháromság fogadalmi emlékművek költségeihez segélyként adandó 100 birodalmi tallérral járuljon hozzá.

1307. Favorita, 1692. jun. 13.

Utasítja a szepesi kamarai adminisztrációt, hogy a töröktől visszafoglalt váradi vár erődeinek mielőbbi helyreállítására legalább 20000 Ft-ot folyósítson.

Ben. Mand., 1692. jun., N . 39.

1308. Bécs, 1692. jun. 17.

A pozsonyi Balassi-háznak a kamara elnöki palotájává leendő átalakítására és helyreállítására 1000 birodalmi tallért, azaz 2000 Ft-ot engedélyez.

Ugyanerre további 2000 Ft-ot engedélyez; Ben. Res., 1693. jul. 24.

1309. Bécs, 1692. jun. 23.

A máriavölgyi - Thall-i - pálosoknak leégett malmuk helyreállítására 1000 Ft segélyt engedélyez.

1310. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. jul. 1.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a budavári karmeliták szá-

mára a már kijelölt, de az erődítések kibővítése miatt erősen megcsonkított telek helyett templom- és kolostorépítés céljaira adja át az un. Basa-házat a mellette levő régi templom romjaival, amennyiben a telek nem áll a tervezett erődítések útjában.

1311. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. jul. 7.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a visszahódított nagyváradi vár helyreállításának vezetésére küldje le egy alkalmas ácsmesterrel, 60 kőműves- és 30 ácslegénnyel Venerio Ceresola budai építőmestert Nagyváradra.

1312. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. szept. 6.

Az udvari kamara hátrattal megküldi az adminisztrációnak véleményezés végett Josephus Poeti minorita rendfőnök felségfolyamodványát, amelyben ez a Heister tábornok által a rendnek kolostorépítés céljára átengedett nagyváradi török mecsetre és néhány romos házacskára királyi adománylevelet kér.

1313. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. szept. 20.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a péterváradai erődítési munkálatokhoz Kaysersfeld hadmérnök-ezredes segítségére küldje le megfelelő számú segéddel Ceresola építőmestert - Maurermeister - és egy mészégetőt, s addig is bocsásson rendelkezésre az építkezéshez 10-15000 mázsa meszet készleteiből.

1314. Ebersdorf, 1692. okt. 7.

Elrendeli, hogy a péterváradai erőd helyreállításához szükséges épületfának beszerzésére s még a fagy beállta előtt a Vág folyón történő leszállítására a kamara 3000 Ft-ot folyósítson.

1315. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. okt. 7.

Az udvari kamara hátrattal megküldi az adminisztrációnak véleményezés végett a budai kapucinusok felségfolyamodványát, amelyben vizivárosi templomuk céljára egy török mecset, kolostorépítéshez pedig a mellette fekvő telek s a közeli kisebb lakóház átengedését kérik.

Széchenyi György esztergomi érseknek, mint a rend jótevőjének mellékelt felségfolyamodványa szerint az általa alapítandó és építendő kolostor és templom céljára kijelölt területet a várbeli jezsuiták kívánnák lefoglalni major céljára; a maga részéről is kéri a kapucinusoknak történő átadását, hogy az építkezést mielőbb megkezdhesse.

Vö.: rendelet az átadásról 1692. okt. 29., N°. 34.

1316. Bécs, 1692. okt. 17.

Az udvari kamara a munkácsi várparancsnok jelentésére utasítja a szepesi kamarai adminisztrációt, hogy a vár még mindig romokban levő tetőzetének és összeomlással fenyegető középső tornyának helyreállítására a szükséges összegekről gondoskodják.

Ben. Mand., 1692. okt., N°. 79.

1317. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. okt. 17.

A haditanács átíratára az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy az esztergomi török mecset ólomtetőzetét szedesse le, bocsássa a katonai kincstár rendelkezésére, s megfelelő új befedéséről - zsindegyel vagy deszkával - gondoskodják.

1318. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. okt. 17.

Az udvari kamara véleményezés végett hátrattal megküldi Venerio Ceresola beadványát, amelyben ez hivatkozva a császár szolgálatában végzett, immár 30 évi munkájára és Budavár visszafoglalása után különösen széles körű elfoglaltságára - melynek során gyakori utazással Lipótvár, Esztergom, Érsekújvár, Nyitra, Székesfehérvár, Eszék, Nagyvárád, sőt legutóbb már Pétervárad erősítési munkálatait kell ellátnia, s így távollétében a budai vár építkezéseinek felügyeletéhez gyakorlott építőmesterre volna szüksége -, helyettesül veje, Rochus Spaz budai "Mauremeister" kinevezését kéri építész fél fizetéssel, évi 300 Ft-tal és utódlási joggal.

1319. Bécs, 1692. nov. 6.

Az udvari kamara utasítja a szepesi kamarai adminisztrációt, hogy a kassai ágyúöntő-ház helyreállítására szükséges összeget - 1500 Ft-ról volna szó - megfelelő részletekben folyósítsa.

Ben. Mand., 1692. nov., N. 82.

1320. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1692. dec. 9.

Az udvari kamara hozzájárul ahhoz, hogy a budavári erősítési munkálatok felügyelőjéül Rochus Spaz - a rendeletben tévesen Peter Spaz -, Venerio Ceresola Kays. Baumeister veje az építész évi 600 Ft fizetésének felével alkalmazást nyerjen.

1321. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1693. máj. 15.

Az udvari kamara értesítése arról, hogy Rochus Spaz bürgerl. Mauremeister és apósa, Venerio Ceresola Kays. Ofnerischer Baumeister kérelmére az uralkodó hozzájárult "in ansehung dessen bey dem ... Fortifications Bauwesen erzeugten grossen fleiss, Eyfers, und treue, wie dann auch sein Sparens selbst aigener, von Hiro Ofnerischen Administration vorhin angerühnchten Erfahren, und geschicklichkeit" Rochus Spaz várományossá történő kinevezéséhez Ceresola leendő utódként, egyelőre az építész fél fizetésével, évi 300 Ft-tal a budavári erősítési munkálatok irányításához.

1322. Bécs, 1693. jun. 23.

Mivel beérkezett jelentés szerint a pozsonyi fegyvertár újjáépítéséhez egyelőre legalább 1500 Ft-ra volna szükség, az udvari kamara utasítja a magyar kamarát, hogy jártas szakértőkkel készíttessen költségvetést "pro totali reparatione et reaedificatione" szükséges összegekről, s a munkálatok megkezdéséhez az 1500 Ft-ot addig is folyósítsa.

Az utalványozást sürgeti: Ben. Res., 1694. aug. 7.

1323. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1693. jun. 30.

Az udvari kamara leküldi véleményezésre David Ferber Wasserbaukünstler részletes tervezetét a budai várhegy vizellátását biztosító dunai vízvezeték megépítéséhez.

1324. Bécs, 1693. jul. 14.

Az udvari kamara hátrattal megküldi véleményezés végett Daniel Ocsovay "sculptor Nagybániensis" beadványát, amelyben ez az 1692. január 12-én kelt kinevezési rendelettel megállapított évi 300 Ft fizetésének meghagyását kéri, mivel az elhalt éremvésnök helyett most már mindkét műhely ellátása reá háramlik.

1325. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1693. aug. 1.

Sandin Maderna Steinmetzmeister in Ofen beadványára az udvari kamara utasítja a budai adminisztrációt, hogy nevezett elhalt testvérének, Bernhard Maderna Steinmetzmeister-nek az adminisztráció palotája körül végzett kőfaragó munkájáért még hátralékos 90 Ft-ot utalja ki.

1326. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1693. szept. 24.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy Martin Tagwerckher budai Mauremeisternek az erődítések körül végzett munkájáért a Türckh mérnökkari százados által kiállított jegyzékek szerint még hátralékos 133 Ft járandóságot utalja ki.

1327. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1693. okt. 27.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a Sváb-hegyről a budai várba vezető vízvezeték munkálatait Johann Georg Lilius mérnökkari századosnak - akit a haditanács utján Karánsebesről könnyen meghívhatnak majd - csak kellő biztosíték ellenében adhatják ki, mivel hasonló vállalkozások nagy költség felemésztésével már eddig is eredménytelenek voltak.

1328. Bécs, 1693. dec. 19.

Az udvari kamara hozzájárul a pozsonyi "domus regnicolaris"-nak a kamara költségén pénzverőházzá történő átalakításához, s utasítást ad, hogy a posta céljára a kamara egyéb kincstári házak átalakításáról gondoskodjék.

1329. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1694. febr. 15.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy Simon Renner budai Mauremeister részére az erődítések körül dolgozó segédeinek a sajátjából kifizetett munkadíjak címén még hátralékos 142 Ft 30 Kr-t utalja ki.

1330. Bécs, 1694. márc. 5.

Utasítja a kamarát, hogy Pétervárad sürgős erődítési munkálataira 10000 Ft-ot folyósítson.

1331. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1694. márc. 13.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a budai Szent István

templom megrongált tetőzetének helyreállításáról - amelyhez jelenleg mintegy 300 Ft elegendőnek látszik - nagyobb károk elkerülése végett utólagos, részletes elszámolás mellett mielőbb gondoskodják.

1332. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1694. márc. 15.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy "zu reparierung deren in dem Kays. Favorita Garten sich befündenten Grotten, und Fontainen, Item zu erbauung einer neuen grossen Sala terrena" legalább 12 nagy hordó tufakövet - közülük 3-4 hordót április közepéig - mielőbb szállíttasson Bécsbe.

Vö. még: 1694. márc. 16.

1333. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1694. ápr. 26.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak véleményes javaslattétel végett Johann Baptist Maderna beadványát, amelyben elhalt testvére, Bernhard Maderna Steinmetzmeister-nek a budavári erődítési munkálatok során végzett kőfaragó munkájáért még hátralékos 195 Ft kiutalását kéri.

Mellékelve másolatban 1691. szept. 8-ról: Toreck Ing. Hauptmann részletes jegyzéke a várfalakon, a Lipót-, Károly- és Szent József-bástyán, valamint a Bécsi-kapu körüli új erődműveken Bernhard Maderna által végzett munkálatokról.

Vö. még: 1694. aug. 19. és 1694. szept. 6.

1334. Laxenburg, 1694. máj. 21.

Utasítja a szepesi kamarát, hogy Karánsebes és Lippa várának már megkezdett erődítési munkálataira 9000 Ft-ot folyósítson.

Ben. Mand., 1694. máj., N°. 40.

1335. Bécs, 1694. máj. 23.

Az udvari kamara megküldi a szepesi kamarának véleményes javaslattétel végett Johann Michael Schneider kassai ágyuöntő beadványát, amelyben ez az elődjének, a még 1676-ban is Kassán működő Michael Kösele ágyuöntőnek, valamint a bécsi és budai ágyuöntőmestereknek járó havi 40 Ft fizetés megállapítását és az ágyuöntőmesteri munkadíjak folyósítását kéri.

Ben. Mand., 1694. máj., N°. 43.

1336. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1694. júl. 21.

Az udvari kamara leküldi az adminisztrációnak véleményezés végett Matthias Götter "Burger und Maurermeister in Ofen" beadványát, amelyben ez - hivatkozván arra, hogy Belgrád elfoglalása után a kamarai felügyelőség megbízásából ott több császári épületet emelt, majd a vár eleste után háza és földje hátrahagyásával menekülni volt kénytelen - a budavári erődítéseken végzett munkájáért még hátralékos 317 Ft 40 Kr kifizetését kéri.

1337. Bécs, 1694. aug. 7.

Utasítja a kamarát, hogy a pozsonyi fegyvertár helyreállításának és ujjáépítésének folytatásához - pro continuatione reaedificationis restorationisque domus armamentariae - 1500 Ft-ot folyósítson.

További 1500 Ft: Ben. Res., 1695. aug. 26.

1338. Bécs, 1694. aug. 26.

Az udvari kamara utasítja a szepesi kamarát, hogy a nagyváradai vár lőportor-nyának helyreállításáról saját jövedelméből gondoskodjék.

Ben. Mand., 1694. aug., N°. 70.

1339. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1695. jan. 4.

Az udvari kamara leküldi az adminisztrációnak véleményes javaslattétel végett Hans Georg Götz "Burger und Zimmermeister in Ofen" beadványát, amelyben ez a budavári, eszéki és péterváradai erődítésekben és építkezésekben végzett ácsmun-káért hátralékos 958 Ft kifizetését kéri.

1340. Bécs, 1695. ápr. 10.

Utasítja a kamarát, hogy Joannes Achhamer pozsonyi (s egyben bécsi) és Joannes Nusbiecker budai ágyuöntőnek megérdemelt munkabér címén fejenként 3000 Ft-ot folyósítson.

Az udvari kamara sürgeti a kifizetést: 1695. máj. 19.

1341. Bécs, 1695. ápr. 12.

Utasítja a szepesi kamarát, hogy Johann Michael Schneider kassai ágyuöntőnek 3 évi hátralékos fizetése címén 1200 Ft-ot, ágyuöntőmesteri munkadíjak címén pedig további 3700 Ft-ot folyósítson.

Ben. Mand., 1695. ápr., N°. 14.

1342. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1695. ápr. 12.

Az udvari kamara háttirattal megküldi az adminisztrációnak véleményes javas-
lattétel végett Székesfehérvár város tanácsának beadványát, amelyben ez a pol-
gárság számára plébániatemplomul átengedett, de tetőzetében erősen megrongált
régii Szent István-templom - "die alte Kirche S. Stephani Regis" - helyreállítására
megfelelő segílyt kér.

1343. Bécs, 1695. ápr. 23.

Az udvari kamara utasítja a szepesi kamarát, hogy Johann Michael Schneider
kassai ágyuöntő évi 400 rénes Ft fizetését a jövőben negyedévi részletekben folyó-
sítsa, s egyben az eddig hátralékos 4900 Ft járandóságának kifizetéséről is gondos-
kodjék.

Ben. Mand., 1695. ápr., N°. 18.

1344. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1695. máj. 4.

Az udvari kamara háttirattal megküldi az adminisztrációnak Johann Adam Diez
"Kays. Hoff Camer ob. Wasser Baumeister" beadványát, és utasítja, hogy a buda-
vári vízmű Virgilio Lindtner halálával félbemaradt építésének Diez tervei és mód-
szere alapján történő befejezésére a nevezett mesterrel szabályszerű szerződést
kössön.

1345. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1695. máj. 18.

Az udvari kamara jóváhagyja az adminisztrációnak Johann Adam Diez Wasser-
baumeister-rel a Dunából a budai várba felvezető vízvezeték megépítésére kötött
szerződését.

1346. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1695. máj. 26.

Az udvari kamara megfelelő intézkedés végett megküldi az adminisztrációnak Mérey Mihály szekszárdi apát beadványát, amelyben ez a templom építéséhez legalább 10 állandó robotmunkást kér egy-két szekérrel.

1347. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1695. jun. 21.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak véleményes javaslattétel végett Martin Kalcher "burger und Maurermeister in Pest" beadványát, amelyben ez a budavári erődítési munkálatokhoz még 1691-ben végzett építőanyag szállításokért hátralékos 110 Ft kifizetését kéri.

1348. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1695. jul. 28.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a szigetvári erődök, beomlással fenyegető bástyák és várfalak, összedőlt palánkok s a használhatatlanná vált kazamaták helyreállításáról gondoskodják.

1349. Bécs, 1695. aug. 26.

Elrendeli, hogy a pozsonyi fegyvertár újjáépítésének folytatásához a kamara megfelelő részletekben 1500 Ft-ot folyósítson.

A rendeletet megismétli: Ben. Res., 1695. okt. 24.

1350. Bécs, 1695. dec. 18.

Az udvari kamara értesíti a szepesi kamarát, hogy az uralkodó egy Erdélyben létesítendő új pénzverőház építését rendelte el, s e célból felkéri, hogy a kiküldött biztosnak mindenben járjon kezére.

Ben. Mand., 1695. dec., N°. 56.

A rendelet minden valószínűség szerint a gyulafehérvári pénzverőház felállításáról szól.

L. még: Ben. Mand., 1695. dec. 20., N°. 58. és 1695. dec. 23., N°. 61.

1351. Bécs, 1696. jan. 3.

Az udvari kamara utasítja a szepesi kamarát, hogy Johann Michael Schneider kassai ágyuöntő-mesternek végzett munkájáért 2206 Ft 30 Kr kifizetéséről gondoskodják.

Ben. Mand., 1696. jan., N°. 3.

1352. Bécs, 1696. jan. 19.

Az udvari kamara utasítja a szepesi kamarát, hogy a szatmári és nagyváradai fegyvertárak és löportornyok mielőbbi helyreállításáról s a szükséges összegekről soron kívül is gondoskodják.

Ben. Mand., 1696. jan. N°. 7.

1353. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1696. jan. 19.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a budai és szegedi fegyvertárak és löportornyok helyreállításáról, illetőleg újak építéséről mielőbb gondoskodják.

1354. Bécs, 1696. jan. 30.

Mínt hogy a nagyvárad i vár mielőbb i megerősítése szükségessé vált, az udvari kamara utasítja a szepesi kamarát, hogy az építési anyagok kellő időre történő szállításáról gondoskodják, s egyben jelentse, milyen összeget tudna fordítani saját jövedelmeiből a munkálatokra.

Ben. Mand., 1696. jan., N . 12.

1355. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1696. márc. 16.

A haditanács átiratára az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy Venerio Ceresola "Fortifications Baumeister" járandóságának terhére a nyitrai hadi főbiztosnál fennálló tartozások címén 357 Ft-ot vegyen zárlat alá.

1356. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1696. márc. 31.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a budai várban "innerhalb der anderen Schloss Mauer" egy új löportorony építéséről mielőbb gondoskodják. Vö. még: 1696. ápr. 28.

1357. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1696. ápr. 6.

Az udvari kamara jóváhagyja a budai sarus karmeliták kolostora mellett fekvő s a Herdea-örökösök tulajdonát képező két háznak a rend számára történt eladását.

1358. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1696. aug. 9.

Az udvari kamara - másolatban - megküldi az adminisztrációnak véleményes javaslat tétel végett Rochus Spaz "Baumeister" beadványát, amelyben ez, mint a budavári s egyéb magyarországi erődítési munkálatok felügyeletével megbízott s Venerio Ceresola császári építőmester mellett működő várományos, apósa kiöregedésével ennek helyére történő kinevezését kéri az építésznek járó évi 600 Ft teljes illetménnyel.

Mellékelve: Venerio Ceresola Kays. Fortifications Baumeister hasonló értelmű beadványa, amelyben 30 egynéhány évi hűség es szolgálatára való hivatkozással - mint írja, talán utolsó kegyként - állásának végett Rochus Spaz építőmesterre történő átruházását kéri.

1359. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1696. okt. 9.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak véleményes javaslat tétel végett gróf Guttenstein ezredes, szolnoki katonai parancsnok beadványát, amely szerint az ottani ferences templom tetőzetét borító nagy mennyiségű ólmot le lehetne szedni és értékesíteni, s a befolyt összegből nemcsak a templom új befedésének, hanem a kaszárnyák már nagyon esedékes helyreállításának költségeit is fedezni lehetne.

1360. Bécs, 1696. okt. 23.

Mínt hogy a nagyvárad i vár parancsnoka - jelentése szerint - az erődítési munkálatokra és kaszárnyák építésére több, mint 10000 Ft-ot előlegezett, az udvari kamara utasítja a szepesi kamarát, hogy az építkezések fizetőmesterétől a pontos adatokat szerezz e be és véleményes javaslatával együtt terjessze fel.

Ben. Mand., 1696. okt., N . 120.

1361. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1696. dec. 14.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a székesfehérvári jezsuitáknak refektórium, konyha és cselédségi szobák építésére 300 szál deszkát adományozzon.

1362. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1697. márc. 11.

Jány Ferenc püspök felségfolyamodványára az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy a püspöknek a budai postamester által önhatalmulag elfoglalt házát "in civitate inferiori" haladéktalanul szolgáltatassák vissza, s a megkezdett építkezéseket és átalakításokat szüntessék be.

1363. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1697. márc. 16.

Az udvari kamara utasítja az adminisztrációt, hogy az Esztergomi városkapu előtti csatornán építendő hid költségeire 150 Ft-ot utalványozzon.

1364. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1697. máj. 2.

Az udvari kamara értesíti az adminisztrációt, hogy Buda városának a magyar kancelláriától nyert kövezetvám-szedési joga csak abban az esetben hagyható jóvá, ha a város kötelezi magát a kövezet helyreállítására és állandó karbantartására.

1365. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1697. máj. 11.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak véleményes javaslattétel végett Johann Georg Sigrist hadnagy beadványát, amelyben ez hosszas háborus szolgáltatásban megrokkanva végkielégítésül a budavári főőrség közelében levő beomlott s az adminisztráció által részben helyreállított régi ház adományozását kéri.

1366. Bécs, 1697. okt. 29.

Az udvari kamara elrendeli, hogy az elhalt Balthasar Herold ágyuöntő özvegyének a kamara egyszeri segélyként 300 Ft-ot folyósítson.

1367. Bécs, 1697. dec. 21.

Mint hogy a szatmári vár helyreállítása halaszthatatlan volt, az udvari kamara jóváhagyja az élelmezési pénzekből e célra felhasznált összegek folyósítását, egyben azonban figyelmezteti a szepesi kamarát, hogy a jövőben ilyen pénzeknek az építkezésre történő felhasználását aggályosnak látná.

Ben. Mand., 1697. dec., N. 170.

1368. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1698. jun. 26.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak véleményes javaslattétel végett Buda város tanácsának beadványát, amelyben ez - mint a plébániák kegyura - a várbeli plébániatemplom céljaira "die Kirchenstöll and den Proviantham" (ez a Sz. Miklós-templom), a vizivárosira pedig "die Moschee unweit des zu einem Spital gewidmeten Reitherstadl" kéri, annál inkább, mivel eddig a várbeli plébániát a jezsuiták, a vizivárosit pedig a kapucinusok látták el, s mindkét kolostor felépülte után klauzurával rendelkezik, így a két szerzetesház a plébánia teendőit különleges felhatalmazás nélkül többé nem láthatja el.

Vö. még: 1698. szept. 15.

1369. Bécs, 1698. júl. 17.

Az udvari kamara másolatban megküldi a szepesi kamarának véleményes javaslattétel végett a kassai dominikánusok felségfolyamodványát, amelyben ezek visszanyert régi templomuk helyreállításához a kassai citadella romjaiból kérnek építési anyagokat.

Ben. Mand., 1697. júl., N°. 78.

1370. Bécs, 1698. okt. 28.

Az udvari kamara elrendeli, hogy Joannes Achamber ágyuöntőnek hátralékos fizetése címén a kamara 300 Ft-ot folyósítson.

1371. Bécs, 1698. dec. 23.

Az udvari kamara utasítja a szepesi kamarát, hogy a kassai dominikánusok templomának helyreállításához nyújtandó segélyként 3 mázsa vas, 18 ezer db szeg, 10 ezer db zsindey és a murányi üvegyárból 3 ezer db kerek ablakszem kiutalásáról gondoskodják.

Ben. Mand., 1698. dec., N°. 132.

1372. Bécs, 1699. jan. 26.

Elrendeli, hogy a kamara Joannes Achamer ágyuöntőnek elmaradt fizetése címén 600 rajnai Ft-ot folyósítson.

1373. Bécs, 1699. ápr. 10.

Az udvari kamara utasítja a szepesi kamarát, hogy a Freindlich fegyvertári hadnagy 5000 Ft-os hagyatékából még fel nem használt összegeket a péterváradai lőportorony és egy kisebb szertár építésére fordítsák.

Ben. Mand., 1699. ápr., N°. 38.

1374. Bécs, 1699. júl. 10.

Utasítja a kamarát, hogy a schwechati kapucinusoknak "ad promovendum ibidem quod inchoarunt tam templi quam Monasterij aedificium" 2000 Ft-ot folyósítson.

1375. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1699. aug. 11.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak véleményezés végett Buda város tanácsának beadványát, amelyben ez tiltakozik kőbányájának a Bécsből Budára jött építőmester - "Baumeister" -, Baptista Maderna részére évi 25 Ft bérért leendő bérbeadása ellen.

1376. Ofner Cameral. Adm. Hofbefehle, 1699. dec. 23.

Az udvari kamara megküldi az adminisztrációnak véleményes jelentéstétel végett az Ágoston-rend bécsi provinciálisának beadványát, amelyben ez arra hivatkozával, hogy a rendnek Magyarországon a török megszállás előtt számos kolostora volt, a budai Vizivárosban építendő új kolostor és templom számára megfelelő telek átengedését kéri.